

IRODALOM

Grottian: A világkereskedelem faforgalma 1925-től 1938-ig. (Die Umsatzmengen im Weltholzhandel 1925—1938.) A Nemzetközi Erdészeti Központ kiadása, Berlin—Wannsee (Roberstrasse 7.) 1942.

A „*Silvae Orbis*“ című sorozat 3. kötete a C. I. S. első fakereskedelmi kiadványa, amelyet valószínűleg még ebben az évben egy másik, az árfejlődést tárgyaló munka is követ majd.

Akit a fának, mint a legfontosabb anyagok egyikének a világgazdasági jelentősége érdekel, az igen meglepő adatokat talál a szerző könyvében, amely egyformán kiterjeszkedik a megmunkálatlan szerfa minden választékára, a faszénre, a faragott-fára, a szelvényárakra, a cellulózgyártást szolgáló anyagokra és a papirosra.

A 10 ívre terjedő munka első részében általános tájékoztatást találunk. A papíripar évi fogyasztását a szerző kerek 100 millió m³-re becsüli, míg a műselyemgyártás szerinte évi 3 millió, a műrostipar 2 millió, a bányák pedig 30 millió m³ fát használnak fel. A 700 millió m³-re tehető szerfafogyasztásnak a nagyobbik fele (kb. 450 millió m³) mint épületfa értékesül.

Érdekesek azok az adatok is, amelyek megvilágítják, hogy a világ összes faterméséből 1937-ben csak 8%, a kitermelt szerfából pedig csak 18% került külföldi forgalomba.

A munka második része a külkereskedelem adatait a kimutatásban szereplő 39 ország és 12 választék szerint csoportosítja.

A befejező rész elemzése szerint a világkereskedelmi forgalom 1925-től 1929-ig emelkedett, azután 1932-ig csökkent, majd ismét emelkedett 1937-ig, azóta pedig újabb csökkenés tapasztalható.

A rengeteg adat — amelynek az összefoglalásához nemkevesebb, mint 117 táblázatra volt szükség —, bőséges forrása a közgazdasági ismereteknek és ezért mind a szerzőt, mint pedig a kiadót a legteljesebb köszönet illeti meg.

M.

Az erdő. [A „*Statisztikai Tudósító*“ kiadása, Budapest, (II. Margit-körút 29.) 1942. Ára: 5.— P.]

„*A STUD Fás Könyvtára*“ II. kiadványaként jelent meg a 144 oldalra terjedő kis kötet, amely az elmúlt tél folyamán a *STUD* rendezte fás-szemináriumban tartott erdészeti vonatkozású előadások szövegét tartalmazza.

Összente örömmel üdvözljük a kiadó áldozatos és gyakorlati szempontból igen jelentős vállalkozását, mert lehetővé teszi, hogy a fakereskedő-szakma új tagjai az átképző tanfolyamokon nyert erdészeti ismereteiket felfrissíthessék, elmélyíthessék és így valóban közelebb kerüljenek annak az anyagnak az örök forrásához, amellyel foglalkoznak.

Ilyen értelemben méltatja a kis kötet megjelenését az előszóban *Molcsány Gábor* miniszteri osztályfőnök is, aki meglepedéssel láthatta, milyen buzgósággal veszik ki a magyar államerdészeti tisztikar tagjai részüket az oktató-munkából.

A hat közleményből ugyanis 5-öt az erdészeti főosztály urai írtak. Kettőnek *Tauer Ervin dr.* m. kir. erdőtanácsos a szerzője („Az erdő-fás növények élete és a fontosabbak ismertetése“ és „Magyarország erdőgazdasága a két bécsi döntés után“), míg *Ajtai Sándor dr.* miniszteri tanácsos a magyar erdészeti igazgatást, *Iványi Ferenc m. kir. erdőtanácsos* a felújítást és közérdekű telepítést ismertetik, *Földváry László dr.* m. kir. erdőtanácsos pedig „Válogatott fejezetek erdőgazdaság-földraj-

zunk köréből" c. tanulmányával járult hozzá a munka általános erdészeti jelentőségének az emeléséhez.

Móricz Miklós dr., a *STUD* szerkesztője „A fa a nemzetgazdaságban” c. rövid közleménye hasznos kiegészítője a kötetnek, amelyet — igen ügyesen — megfelelő címszójegyzék zár le.

Meggyőződésünk, hogy minden hivatását átérző kezdő fakereskedő buzgón és haszonnal forgatja a kis könyvet. M.

Faber György: Haladó gazdák útmutatója. [A Magyar Gazdatisztek Országos Egyesülete kiadása, Budapest, (V. Arany János-u. 5.) 1942. Ara: 10.— P.]

400 oldalra terjedő hatalmas kötetben adta ki a gazdatisztek érdekvégsélete a rendezésében tartott II. Gazdatiszti Továbbképző-Tanfolyamon elhangzott előadások szövegét.

A nagysúlyú, komoly munkát az egész magyar mezőgazdaság feszült érdeklődéssel várta és így igazán nem csodálhatjuk, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszter úr is számottevő anyagi támogatással segítette a megjelenését.

Aki a magyar mezőgazdaság időszerű kérdéseivel, fejlődésének a feltételeivel és közgazdaságunk többi ágaihoz való vonatkozásaival tisztában akar lenni, az nem is fordulhat megfelelőbb és bőségesebb forráshoz, mint ehhez a kötethez, amelyre minden tekintetben büszke lehet testvéregyesületünk.

A tárgykörök szerint tagolt szövegi részt számos ábra és fénykép egészíti ki; az anyag gondos elrendezése és közkinccsé tételének a biztosítása a tevékeny és sokoldalú *Faber György* újabb jelentős sikere.

M.

HAZAI FOLYÓIRATOK.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye. 1942. 76. k.

23—24. sz. — *Lux G. dr.*: A feldebrői templom.

25—26. sz. — *Tuczy T.*: A vas- és fémestergályozás szerszám-anyagának szabványosítása.

ERTEKEZÉSEK ÉS BESZÁMOLÓK. — *Guóthfalvy-Dorner Z. dr.*: Iparpolitika mai problémái. — —: Közgyűlési beszámoló.

A Műszaki Világ. 1942. VI. évf.

12. sz. — —: A Mérnöki Kamara közgyűlése.

13. sz. — *Árvay J. dr.*: Erdély. — —: Sinautóbusz a közúti forgalomban.

14. sz. — *H. Pap I.*: Javaslat a Szeged-vidéki vízrendezés kérdésének végleges megoldására. — *Vér T. dr.*: Beszámoló a „Mérnökpolitikusok” 1941—42. évről.

A Vadászkutya. 1942. III. évf.

6. sz. — *Felix E.*: Vadászkutyaidomító tanfolyam. — *Forti J. dr.*: Látogatás a hevízi tenyésztelenen. — *K. Kende M.*: Nemzetközi kutya-kiállítás. — *Szathmáry D. dr.*: Kopók rühességének gázkamrakezelése kéndioxyddal. — —: Nemzetközi kutyaállításon kiállított vadászkutyák versenyeredményei.

Bányászati és Kohászati Lapok. 1942. LXXV. évf.

12. sz. — *Tarján G. dr.*: Az előkészítési görbék transzformációja. (1. közl.)

13. sz. — *Tarján G. dr.*: Az előkészítési görbék transzformációja. (2. bef. közl.) — *Boleman G.*: A mérnöknevelés kérdéséhez.

Bástyánk. 1942. II. évf.

6. sz. — *Sali E.*: Örségváltás. — *Gacs J.*: A magyar belpolitikai élet. — *Vági I.*: Két portrét. — *Polgáry S.*: A vas rabszolgái. — *Vargha D.*: Mit láttam Finnországban. — *Zólyomi I.*: Irások. — *v. Sebők L.*: Kálmánból katona lesz. — *Mécs E.*: A soproni festőkiállítás. — *Habel Gy.*: Elnökválasztás, 1942.

Botanikai Közlemények. 1942. XXXIX. k.

3—4. sz. — *Gimesi N.*: A növénycitológia mai állása. — *Keller J.*: A *Veronica L.* nemzetség *Beccabunga Gris.* sectiójának magyarországi fajtái. — *Buchinger M.*: Az európai *Scabiosák* természet szerkezete. — *Hortobágyi T.*: Flagelláták Kaposvárról. — *Gimesi N.*: Mágneses mikrokompresszor. — *Boros A.*: A *Trichostomum mutabile* Magyarországon. — *Moesz G.*: Új gombák Lettországból. VIII. — Gombák Szerbiából.

Gazdatisztek Lapja. 1942. XLVI. évf.

7. sz. — *Halász M. dr.*: Aratás. — *Sass G.*: A gazdasági akadémiai gyakorlati oktatás kérdése. — *Landesz J.*: A gyakorlati munka elsajátítása a gazdasági akadémián. — *Gibbon A.*: A magyar mezőgazdaság és kertészet új feladatai. — *Erdélyi T.*: A gazdasági tanári hivatás.

Halászat. 1942. XLIII. évf.

6. sz. — *Schrey E.*: A Balaton mellékvizeinek halászata. — *Uzoni L.*: Bajok és zavarok a halpiacon. — *Vásárhelyi I.*: A pézsmapocok. (2. közl.)

Kémikusok Lapja. 1942. III. évf.

7. sz. — *Loczka A.*: A vegyipari középiskola. — A látással kapcsolatos kémiai folyamatok.

Kertészeti Szemle. 1942. XIV. évf.

7. sz. — *Magyar Gy.*: A Chabaud szegfű magtermesztése. — *Mészöly Gy.*: Paradicsom-fajták. — *Ubrizsy G. dr.*: Élősnövények veszedelmes élősködő gombái. — *Taba V.*: A kertész, propaganda és a reklám.

Köztelek: 1942. I. II. évf.

23. sz. — *K. Kuthy S. dr.*: A német istállótrágyatelepítési akció. — *Kotsis E. dr.*: A mezőgazdasági épületvagon kezelése.

24. sz. — *Westsik V.*: A kettős természet lehetőségei. — *Tabajdy K.*: A paprika-palántavész. — *Zajtay A. dr.*: A fejőstehenek nyári tartása. — *Farkas A.*: Adalékok az igásmunka önköltségének kiszámításához. — *Kotsis E. dr.*: A mezőgazdasági épületvagon kezelése. (II.)

25. sz. — *Prettenhofer I.*: Az okszerű műtrágyázás alapelvei. (1. közl.) — *Mészáros J.*: A juhtartás költségei és a gyapjúár. — *Kotsis E. dr.*: A mezőgazdasági épületvagon kezelése (III.) — *Rátky F.*: A Virginia-dohány termesztése során szerzett tapasztalatok. — *Pernecky B. dr.*: Az aratógépek használatának kérdése.

26. sz. — *Dömötör L. dr.*: Károlyi Sándor gróf élete és alkotásai. — *M. E. dr.*: Mezőgazdaságunk hozamának fokozása. III. — *Kalamenovich G.*: Ricinustermesztés palántázással! — *Gräbner E.*: A vetőmagtermesztés feladatai az aratás és a cséplés folyamán. — *Gerényi J.*: A vesszővel felderített ingersávok hatása az állatokra és a növényzetre.

27. sz. — *Prettenhoffer I.*: Az okszerű műtrágyázás alapelvei. II. — *E. Dorner B.*: Parlagföld benádasítása. — *Várallyay Gy.*: Irányelvek a műszanyagok megválasztásánál. — *Dóry F.*: Eszrevételek a sáncolás-hoz. I.

Magyar Fapiac. 1942. IV. évf.

23. sz. — *Battai K. dr.*: A faszénkereskedelem problémái.
 24. sz. — *Koncz K.*: A tüzelőanyagkereskedői kijelölések revíziója.
 25. sz. — *v. Waldbott K. br.*: A keményfa- és tűzifakérdésről. — *Kerékgyártó Gy. dr.*: A fakereskedelmi szabványok jelentősége.
 26. sz. — *Unger F. dr.*: Az új forgalmi- és fázisadó rendelet. (I.)
 27. sz. — *Unger F. dr.*: Az új forgalmi- és fázisadó rendelet. (II. bef. k.)

Magyar Méh. 1942. 63. évf.

7. sz. — *Knipfer F.*: Vízszint fekvő lépeket is meghordják a méhek. — *Német P.*: Méhetetés — méhetető.

Mezőgazdasági Közlöny. 1942. XV. évf.

6. sz. — *Gesztelyi Nagy L. dr.*: A mezőgazdasági kamarák húsz éve. — *H.*: Az európai kontinens mezőgazdaságának teljesítőképessége. — *M. B.*: A hűtés az élelmiszerellátás szolgálatában. — *M. B.*: A Lengyel Főkörmányszág mezőgazdaságáról. — *M. B.*: Bulgária juhtenyésztési viszonyai.

Nimród Vadászlap. 1942. XXX. évf.

17. sz. — *Sólyom*: Sürgős kérés. — *Szomjas L.*: Adatok a szinkron madármegfigyeléséhez. — *G. Lelovich Gy.*: A solymászat rövid történelme az ókortól napjainkig.

18. sz. — *Szederei Á.*: Nem vagyok „nyültiszta“. — *G. Lelovich Gy.*: Milyen bajok érhetik vadászmadarainkat?

19. sz. — *Thuróczy T. dr.*: Fogoly-aggályok. — *Éhik Gy. dr.*: Tigrisgörény (Vormela Peregusna) Erdélyből. — *Pollatsek J.*: Nyersbőr kezelése.

Technika. 1942. 23. évf.

6. sz. — *Plank J. dr.*: † Dr. Szarvasy Imre. — *Varga J. dr.*: Három év munkája: építés, szervezés, alkalmazkodás. — *Pattantyús Á. G. dr.*: A vízerőgép lapáthelése. — *Gillemont L. dr.*: A csapágyfémek vizsgálata. — *Schwertner A. dr.*: A síkbeli feszültségállapot egy logaritmusos potenciál. — *Náray-Szabó I.*: Vegyi iparunk fejlődésének lehetősége a megnagyobbodott Magyarországon. — *Kádas K. dr.*: Műszaki és gazdasági szempontok jelentősége a többtermelés megvalósításában. — *Bajó J.*: Számításbeli egyszerűsítések.

Természettudományi Közlöny. 1942. 74. k.

6. sz. — *Tanql H.*: A golyva mint népbetegség. — *Pekár D.*: Indiai expedíciós emlékeimből. — *Homonnay N.*: Miért dobja ki a golya fészékéből a fiókáját. — *K. Kuthy S.*: Fedez-e messzszükségletünket a táplálékunk? — *Z. A. dr.*: A mesterséges vérről. — *K. Kuthy S. dr.*: A háborús Németország törekvései a vitaminhiánybetegségek megelőzésére. — *Kieselbach Gy. dr.*: Kacsatojások okozta mérgezések elhárítása. — *K. Gy. dr.*: Zsírok és olajok eltartása.

Pótfüzetek 2. sz. — *Berényi D.*: A délibáb a Hortobágyon. — *Bez-nák A.*: A táplálkozásélettan újabb eredményeinek várható hatása a nemzetgazdaságra. — *Baskai E.*: A cinóber-kérdés. — *H. Fekete P.*: A

pézsmapocok a Hajduságon. — *Győrffy I. dr.*: A szaruhártyaátültetés problémája. — *Belák S. dr.*: A „földszugárzás“ hatásának tudományos alapjai. — *Rapaics R.*: A kajszifajták eredete. — *Rapaics R.*: A fürtös paradicsom gazdasági jelentősége. — *Regős J.*: Változékony gének. — *Regős J.*: Megporzás idegen nemzetiségű virággal. — *Baskai E. dr.*: „Fehérlítés“ ultramarinnal. — *Tóth G.*: Halójelenség (alsó Nap) megfigyelések a Keleti Kárpátokban. — *Aujeszky L. dr.*: Zugó hőtömegek a Délvidéken.

Vadászujság. 1942. XLII. évf.

17. sz. — *Szent-Ivány G. dr.*: Szervác-Pongrác-Bonifác! — *Gy. Takách Gy.*: Az amerikai havasi kecske. — *Diczendy P.*: Vizslák húsége és okossága. — *Marton J.*: Téli etetések.

18. sz. — *Szent-Ivány G. dr.*: Nemzeti kincsünk védelmében! — *Sekeres I. dr.*: Farkas és egyebek. — *Speer L.*: A tilalmi időkről. — *Mészáros P.*: Miért fontos annak megállapítása, hogy gróf Zrinyi Miklóst nem a vadkan, hanem orgyilkos ölte meg? — *Berényi V.*: Adatok az uhú életmódjához. — *Fülöp M.*: „Puska és fegyver“.

19. sz. — *Lux Z.*: Vadászati tudósítás Kárpátaljáról. — *Fülöp M.*: A vadász a solymászatról. — *Panka K. dr.*: Puska és fegyver vagy karabély? — *Szentlőrinci*: A szóokról. — *Diczendy P.*: A házi galambok súlyos kártevése.

Vadászat. — Halászat. 1942. X. évf.

11. sz. — *L. Desits J.*: Polemia! — *A. Balogh A.*: Ne térjünk el attól, ami jónak bizonyult. — *V. Nagy I.*: A pézsmapocok előfordulása hazánkban az 1935/40. évi vadászati statisztika szerint.

12. sz. — —: Váró György orsz.-gyűlési képviselő interpellációja a székelyföldi vadászrend tárgyában. — *J. Lányi A.*: A nagyragadozók hasznossága. — *A. Balogh A.*: Ne nyulj a gyöngygyóhoz!

KÜLFÖLDI LAPSZEMLE.

INTERSYLVA, 1942. 2. sz.

Aro: Az északi és középeurópai államokban végzett fűrészvizsgálatok eredményeinek a gyakorlati értékelése. (Die praktische Auswertung der Ergebnisse des Sägeuntersuchungen in den nordischen und mitteleuropäischen Ländern.) 137–144. old.

Svájc és Skandinávia már az első világháború előtt is behatóan foglalkozott a kérdéssel, de az újabb vizsgálatok során különösen a német „Institut für forstliche Arbeitswissenschaft“ (Iffa) ért el értékes eredményeket.

A szerző az eddigi megállapítások összehasonlítása alapján kimutatja, milyen nehézségekbe ütközik az azonos szempontok érvényesítése és nyomatékkal hangsúlyozza, hogy *lehetetlenség olyan alakú fűrészt készíteni, amely minden célra a legjobban megfelel.* A fafajok és egyéb körülmények szerint megválasztott szabványosításra szükség van, de a munka eredményessége szempontjából a *fűrészek helyes karbantartásának és a munkások megfelelő kioktatásának* van a legnagyobb jelentősége.

Gagarin: A szovjet-orosz faipar fejlődése. (Die Entwicklung der sowjetrussischen Holzverarbeitungsindustrie.) 146–165. old.

Oroszország szinte kimeríthetetlen fatermése az első világháború előtt az erdők feltáratlansága miatt nem jutott fontosabb világgazdasági szerephez.

A szovjeturalom 1927-ben kezdte meg — a nagy hangon hirdetett iparosítással kapcsolatban — az erdők fokozott kihasználását, de ez nem okszerű feltárással, szállítóberendezések építésével, hanem csak a jól megközelíthető állományok letarolásával történt és fő célja a külkereskedelmi mérleg javítása volt, tehát rövid időn belül végzetes következményekkel járt volna. A legutóbbi évek alatt a fa-, ill. papírtermelés a cári időkben elért mennyiségnek a három-, ill. ötszörösére emelkedett, és érdekes a szerzőnek az a megállapítása, hogy okszerű gazdálkodással ezt a szintet Oroszország ma is tarthatná.

Eberts: A német erdészeti törvényhozás. (Deutsche Forstgesetzgebung.) 167—229. old.

A nagyszabású tanulmány 3 főrésze oszlik. Az elsőben a szerző a nemzeti szocializmus uralomrajutása előtt érvényben volt német erdő-törvények közötti ellentéteket világítja meg, a másodikban az 1933 óta hozott törvényes rendelkezéseket ismerteti, míg az utolsó fejezetben a készülöben lévő egységes új birodalmi erdőtvény alapelveiről ad rövid áttekintést.

A császári és weimari Németország államaiban az erdészeti törvényhozás igen eltérően fejlődött és ennek tulajdonítható, hogy a német erdők egyetemes érdekeit szolgáló egységes törvény megalkotására sokáig nem kerülhetett sor.

Hitler vezér és kancellár azonban a hatalom átvételének szinte az első óráiban megteremtette azt a szervezetet, amelynek eddigi, igen eredményes munkáját a rövidesen tető alá kerülő új erdőtvény fogja megkoronázni. Az önálló erdészeti minisztérium (Reichsforstamt) felállításával és Göring tábornagnak birodalmi erdőmesterré történt kinevezésével egyetlen — mégpedig igen erős — kézbe került az erdészet ügye, nem csodálhatjuk tehát, hogy a közösség javának, az egyetemes nemzeti, kulturális, honvédelmi és szociális érdekeknek a védelmében fogant 1933 óta minden német erdészeti törvényes intézkedés.

Ezek jól átgondolt egységes keretbe foglalták a szükséges igazgatási és szervezetbeli újításokat, valamint az erdő teljesítőképességének a növelésére és a fa leggazdaságosabb felhasználására vonatkozó alapelveket.

A szerző részletesen ismerteti a jelenlegi német erdészeti igazgatás felépítését, az erdőtisztai kar szolgálati viszonyait, az erdők fenntartása, védelme és ápolása érdekében hozott intézkedéseket (ezek közül különösen a megfelelő fafajok kiválasztását szabályozó „Forstliches Artgesetz“ érdemel figyelmet!), valamint a fa értékesítésének a megkönnyítése és legcélszerűbb, takarékos felhasználása érdekében életbe léptetett piacrendet (Markordnung).

A 3. rész a készülö új erdőtvény vezérelveit ismerteti röviden, mégpedig abból a szempontból, hogy hol és milyen befolyással kell lennie az államnak az erdőgazdaságra a legbelterjesebb gazdálkodás érdekében.

Gonggryp: A forró-földövi fák szállítása Európába. (Die Holzfuhr aus den Tropen nach Europa.) 232—246. old.

A trópusok erdőségeinek a kihasználása csak a múlt század végén vett nagyobb lendületet, sajnos, legnagyobb részt rablógazdálkodás formájában. Ma is meglehetősen nagy a bizonytalanság a forró-földövi erdők teljesítőképessége és értéke tekintetében. Az eddig gyűjtött statisztikai adatok nem sokat mondanak, mert a ha-kint 100 m²-re becsülhető kiviteli célra alkalmas fa csak egy töredéke a hasznosítható anyagnak, amely ismét csak egy része a kivágott mennyiségnek.

A szerző Francia-Afrika kiviteli és Anglia, Franciaország, valamint Németország behozatali adatai alapján az Európába kerülő trópusi famennyiséget évi 1 millió m³-re becsüli és ugyanennyire azt a mennyiséget, amely más államokba kerül.

ZEITSCHRIFT FÜR WELTFORSTWIRTSCHAFT. IX. köt. 3/4. sz. 1941.

Koch: Latin-Amerika erdészeti törvényhozása. (Die Forstgesetzgebung Ibero-Amerikas.) 111—141. old.

A lelkiismeretes kutatómunkára felépített tanulmányból megtudjuk, hogy a délamerikai államokban függetlenségük kivívásával megszünt az anyaországok (Spanyolország és Portugália) erdészeti törvényeinek az érvénye és majd egy századon keresztül folyt szabadon, minden korlátozás nélkül az erdőpusztítás; hogy milyen következményekkel, elképezhető.

Columbia volt az első, amely végetvetett a már-már az ország létét veszélyeztető állapotnak és 1919-ben hozott erdőtörvényével új utakra tért. Ezután Chile, Guatemala (1925), Mexico (1926), San Domingo (1934), Cuba, Haiti, Venezuela (1936), Bolivia, Peru (1937) és Honduras (1939) is követték példáját; Argentina, Uruguay és Brazília pedig most munkálkodnak egy korszerű erdőtörvény megteremtésén.

A szerző tanulmánya 15 fejezetre oszlik; ezek tartalma a következő. 1. Az „erdő“ és „erdősült terület“ meghatározása. 2. Az államhatalom befolyása az erdőgazdaságra. 3. Állami-, 4. Közületi-, 5. Magán-erdők. 6. Nemzeti parkok. 7. Véderők. 8. Erdészeti igazgatás. 9. Erdőgazdasági üzemtervek. 10. Erdőhasználat. 11. Erdei szállítások. 12. Felújítás. 13. Erdővédelem. 14. Erdészeti büntetőtvények és 15. Szakoktatás és kutatásügy.

Heske: Erdő és népesség Afrikában. (Wald und Bevölkerung in Afrika.) 143—149. old.

Délafrika átlagos népsűrűsége km²-kint öt lélek. Ez magyarázza, hogy az egész gyarmatosító politika nagy nehézségekkel küzd.

A szerző megállapításai szerint a legnagyobb erdőszültségű területeken (Gabun, Kamerun, Nigéria, Aranypart és Elefántcsontpart) mindössze 28.000—30.000-re tehető az erdei munkások száma. Megfelelő szociális intézkedésekkel ezt a háromszorosára lehetne emelni. A jövőbeli gazdálkodás elengedhetetlen első feltétele a természeti tényezők okszerű kihasználása és az elkopárosodás megakadályozása, célja pedig a ben-szülött lakosság szükségleteinek az ellátása, a gyarmatosítás fejlesztése és az európai piac támogatása. A tanulmányhoz mellékelt térkép igen értékes!

ALLGEMEINE FORST- UND JAGDZEITUNG. 1942. 6. sz.

Albrecht: A déli Schwarzwald természetes erdőviszonyai. (Zu den natürlichen Waldverhältnissen an der Ostabdachung des südlichen Schwarzwaldes.) 137—157. old.

A vizsgált terület földrajzi, földtani és éghajlati viszonyainak az ismertetése után a szerző a lúcfenyő termőhely-képző és -alakító hatásával foglalkozik behatóbban, majd megállapítja, hogy a *talajjellegző növényzet teljesen az éghajlati viszonyok függvénye, tehát a termőhely megítéléséhez egymaga nem szolgáltathat biztos alapot* és végül régi erdőleírások, valamint részletes állományvizsgálatok alapján megkísérli annak a vázolását, milyen lehetett a schwarzwaldi erdők őseredeti természetes felépítése.

Wettstein: Az alpesi vörösfenyő utódaiban tapasztalható különbségek. (Unterschiede bei Nachkommen von Alpenlärchen.) 157—161. o.

Már régebbi erdősítések mutatták, hogy kifogástalan növekvésű vörösfenyvesek magjából másutt nevelt csemeték tulajdonságai sokszor erősen — legtöbbször hátrányosan — elütöttek az anyaállományokéitól. Az újabb vizsgálatok kiderítették, hogy nemcsak a földrajzi szélesség és a tengerszint feletti magasság, hanem a talaj mésztartalma és napsütötte vagy árnyékos fekvése is örökölhető tulajdonságokat fejleszthet ki az anyaállományokban; a telepítések előtt tehát a mag származását ezekre az adatokra vonatkozóan is ellenőrizni kell.

CENTRALBLATT FÜR DES GESAMTE FORSTWESEN. 1942. 5/6. sz.

Dannecker: A természetes erdőtől a szálaló-erdőig. (Vom Naturwald zum Plenterwald.) 107—116. old.

A nemrégiben elhunyt nagynevű osztrák erdésznek, *Hufnaglnak* a vezetése alatt állott Gottschee-i erdőgazdaságban végzett munkája alapján ismerteti az erdőgazdálkodás útját a rendszertelen szálalástól a beiterjesen kezelt szálaló-erdőig és hangsúlyozza, hogy a jövő erdejében az emberi munkát a legcsekélyebb mértékre kell szorítani (?) mert a természet erőinek minél okszerűbb kihasználása biztosítja a legnagyobb gazdasági eredményt.

Haberler: A szlovák erdőgazdaság irodalma. (Schrifttumsnachweise über die slowakische Forstwirtschaft und deren Grundlage.)

A folyóirat mellékleteként adott tanulmány a szlovákiai erdőkre vonatkozó teljes magyar nyelvű és cseh irodalmat is felöleli.

SCHWEIZERISCHE ZEITSCHRIFT FÜR FORSTWESEN. 1942. 6. sz.

Siewart: A tutajozásról. (Über die Holzflösserei im Napfgebiet.) 137—145. old.

A Luzern-környéki tutajozás eredetét és módját ismerteti.

Blumer: Újfajta védekezés a lavinák ellen. (Neuartige Lawinenverbauungen.) 145—150. old.

A természetes védekezés (fásítás) mellett egyre jobban előtérbe kerülnek a tudományos vizsgálatok alapján jóhatásúaknak megismert kárterítési technikái berendezések. Ezek közül a szerző részletesebben leírja és fényképen is bemutatja a bakokat, az oszlopcsoportokat és a sodronykerítéseket.

Rüedi: Az erdő és a vad. (Wald und Wild.) 151—155. old.

Az elmúlt hosszantartó és szigorú télen Svájcban is nagy volt mindenütt a vadkár. A szerző hangsúlyozza, hogy a legmértányosabb kárterítésnél is többet ér a megelőzés, ennek pedig első feltétele a vadállomány szabályozása. Szükségesnek tartja azonban, hogy a vadgazdaságot a főiskola is felvegye rendes tantárgyai közé.

DER DEUTSCHE FORSTWIRT. 1942 45/46—51/52. sz.

Dieterich: Az erdősítések célkitűzései. (Zeilsetzungen des Wiederaufforstungswerkes.) 225—228. old. és 237—238. old.

A német uralom alá került keleti részeken a birodalmi erdőmester rendeletére közel 1 millió ha erdőterületet, ill. kopárt kell sürgősen befásítani.

A szerző a fásítás élettani, gazdasági, szociális és egyéb előnyeinek rövid összefoglalása után behatóan ismerteti a munkánál követhető szempontokat.

Hangsúlyozza, hogy a beiterjes gazdaságokban támasztható követelmények mellőzésével a *minél gyorsabb és minél sikeresebb erdőtelepítés* legyen a fő cél.

Ennek a munkának az oroszánrészt az államnak kell vállalnia, mert az általános szempontokból ugyancsak kívánatos *telepítés és a mezőgazdaság fejlesztése* szintén állami feladat.

Részletesen ismerteti a sikeres felújítások *üzemi előfeltételeit* is; a lombfafélék erőteljes felkarolását és az elegenden lúcosok mellőzését kívánja. A kopárfásításhoz az erdeifenyőt tartja a legalkalmasabbnak.

Stach: Ültetés a tuskók tövében (Die Stockachselpflanzung.) 228—230. old.

Az eljárásnak számos előnye van (több nedvességet biztosít a csemetéknek, a tuskó jó védelmül szolgál a naptűzés, vadkár ellen, stb.). A számbajöhető veszedelmek közül az ormányos-bogarat nem tartja komolyabbnak, mint egyéb helyen, az *Agaricus* károsítására való tekintettel azonban mellőzendőnek véli a lombfa-tuskók felhasználását.

Liebscher: A lomb és rőzse takarmány-értéke. (Der Futterwert von Laub und Reisig.) 253—255. old.

A lapunkban (IV. és V. sz. 185. és 225. old.) ismertetett közleményeket egészíti ki *Honcamp* és *Blanck* újabb vizsgálatainak az adataival.

INTERNATIONALER HOLZMARKT 1942. 23—26. sz.

Fröhlich: A szénégetés Délkelet Európában. (Die Köhlerei in Südosteuropa.) 23. sz. 24—28. old.

Boszniában valamikor a szenítés volt a távolfekvő, feltáratlan erdők faanyagának az egyedüli értékesítési lehetősége. A Sarajevóban székelő erdőigazgatóságnak pl. a század elején évenként kerek 1 millió hl. faszenet kellett a kohók részére szállítania.

A vágások hulladékát minden nagyobb erdőgazdaság még ma is szenítéssel értékesíti.

Fröhlich: A fatermelés növelése Délkelet Európa államaiban. (Steigerung der Holzproduktion in den Staaten Südosteuropas.) 24/25. sz. 23—29. old.

A legfontosabb teendő a *fel nem újított területek beerdősítése és a hiányos ültetések pótlása*. Igen kívánatos az erdőnek a *legetőtől való éles elhatárolása* és a bozótok felszámolása, illetőleg szálerdőkke való átalakítása. Megfelelő erdei szállítóberendezések építése és az erdei *vetőmag* kellő ellenőrzése a további előfeltételei a fatermes fokozásának.

Rüb: Új villamos fanedvességmérő. (Neuzeitlicher elektrischer Holzfeuchtigkeitmesser.) 23/24. sz. 44—45. old.

A gyakorlatban kitűnően bevált műszert ismerteti.

Prütz: A fa szövettana. (Anatomie des Holzes.) 26. sz. 18—26. old.

Néhány metszeten mutatja be a fa szövetét alkotó elemeket és elrendezésüket.

Fröhlich: Erdészeti üzemrendezés az őserdőben. (Die Forstbetriebseinrichtung im Urwalde.) 26. sz. 27—30. old.

A „Centralblatt für das gesamte Forstwesen“ 1941. évi IV. fü-

zetében közölt és lapunk mult évi VI. számában (328. old.) ismertetett tanulmánnyal azonos.

LES A DREVO. 24/25—26/27. sz.

Macko: Fűzesek dugványról való telepítése. (Zakladanie vrbín odrezkami.) 24/25. sz. 1—2. old.

Az eljárás általános elveinek a leírása mellett néhány apró, de a siker szempontjából jelentős részletre is felhívja a figyelmünket.

F. H.: A símafenyő feldolgozása és használhatósága. (Upotrebitel' nost' vejmutovky.) 24/25. sz. 4. old.

A Németországban igen elterjedt fafaj sokoldalúságára mutat rá.

Wechselberger: A német-szlovák erdő- és fagazdasági egyezmény vezérelvei. (Vedúce myšlienky nemecko-slovenskej leso- a drevo-hospodárskej dohody.) 26/27. sz. 1—6. old.

Az egyezmény a német elgondolás szerint „nagyter-gazdaság” kiépítésének az első állomása, amely Szlovákia részére nemcsak kivitelre kerülő fájának az előnyös értékesítését, hanem faiparának a fejlesztését is biztosítja.

KÜLÖNFÉLÉK

SZEMÉLYI HÍREK.

A *Kormányzó Úr* Öföméltósága Budapesten 1942. évi június hó 30. napján kelt legfelsőbb elhatározásával, a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére, a m. kir. erdőmérnökök személyzeti létszámában *Gárdonyi Nagy László, Alberti János és Radó Gábor* miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott m. kir. főerdőtanácsosokat miniszteri tanácsosokká, *Barabásy József, Sztankó Zoltán, vitéz Kiss Lajos, Harmath Ernő, Szilárd Tivadar, Liha Valér és Heincz János* m. kir. főerdőtanácsosi címmel és jelleggel felruházott erdőtanácsosokat m. kir. főerdőtanácsosokká kinevezte.

A *Kormányzó Úr* Öföméltósága Budapesten 1942. évi június hó 30. napján kelt legfelsőbb elhatározásával, a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére, a m. kir. erdőmérnökök személyzeti létszámában *Szy Dénes, Hajdu Gyula és Hajdu János* m. kir. főerdőtanácsosoknak a miniszteri tanácsosi címet és jelleget, *Dercsényi István* m. kir. erdőtanácsosnak a m. kir. főerdőtanácsosi címet és jelleget, *Orbán József, Faller József, Jákói Endre, Botos Sándor, Nagy Ferenc, Vendró Gyula és Hartay Henrik* m. kir. erdőtanácsosoknak a m. kir. főerdőtanácsosi címet, *Haidekker Antal* m. kir. főerdőmérnöknek a m. kir. erdőtanácsosi címet és jelleget, *Rimlér László, vitéz Bárdossy László, Jellachich László, Kanyó István, Szabó Mihály, Galambos Gáspár, Fejérdy István, Jász Károly és Buzetzký Ernő* m. kir. főerdőmérnöknek a m. kir. erdőtanácsosi címet, *vitéz Faragó Endre, Dermendzsin József, Aladics Zoltán, Péter László és Suhayda Dénes* m. kir. erdőmérnöknek a m. kir. főerdőmérnöki címet és jelleget adományozta.